Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

28 octombrie 2021 *

„Trimitere preliminară – Regulamentul (CE) nr. 6/2002 – Desene sau modele industriale comunitare – Articolele 4, 6 și 11 – Acțiune în contrafacere – Desen sau model industrial comunitar neînregistrat – Aspectul exterior al unei părți a produsului – Condiții de protecție – Piesă a unui produs complex – Caracter individual – Act de divulgare către public”

În cauza C-123/20,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție, Germania), prin decizia din 30 ianuarie 2020, primită de Curte la 4 martie 2020, în procedura

Ferrari SpA

împotriva

Mansory Design & Holding GmbH,

WH,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul E. Regan, președinte de cameră, domnul C. Lycourgos, președintele Camerei a patra, și domnul M. Ilešič (raportor), judecător,

avocat general: domnul H. Saugmandsgaard Øe,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Ferrari SpA, de R. Pansch și A. Sabellek, Rechtsanwälte;

– pentru Mansory Design & Holding GmbH, precum și pentru WH, de B. Ackermann, Rechtsanwältin;

– pentru guvernul ceh, de M. Smolek, J. Vláčil și T. Machovičová, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: germana.

– pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de S. Fiorentino, avvocato dello Stato;

– pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, în calitate de agent;

– pentru Comisia Europeană, de É. Gippini Fournier, T. Scharf și J. Samnadda, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 15 iulie 2021,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 4 alineatul (2) litera (b), a articolului 6 alineatul (1), precum și a articolului 11 alineatul (1) și alineatul (2) prima teză din Regulamentul (CE) nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele sau modelele industriale comunitare (JO 2002, L 3, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 33, p. 70).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Ferrari SpA, pe de o parte, și Mansory Design & Holding GmbH (denumită în continuare „Mansory Design”), precum și WH, administrator al acesteia din urmă, pe de altă parte, în legătură cu o acțiune în contrafacere și cu cererile accesorii ca urmare a unei pretinse încălcări a drepturilor conferite de un desen sau model industrial comunitar neînregistrat.

Cadrul juridic

3 Considerentele (6), (7), (16), (17), (21) și (25) ale Regulamentului nr. 6/2002 au următorul cuprins:

„(6) Având în vedere că obiectivele acțiunii preconizate, respectiv protejarea unui desen sau a unui model industrial pe un teritoriu unic care să cuprindă toate statele membre, date fiind importanța și efectele creării unui desen sau model industrial comunitar și a unei autorități comunitare în materie, nu pot fi îndeplinite într-un mod satisfăcător prin acțiunea izolată a fiecărui stat membru, ci pot fi realizate mai bine prin acțiune la nivel comunitar, [Uniunea] poate lua măsuri în temeiul principiului subsidiarității consacrat prin articolul 5 din tratat. […]

(7) Protecția sporită a esteticii industriale încurajează autorii individuali să contribuie la afirmarea superiorității comunitare în domeniu, favorizând, în același timp, inovația și dezvoltarea de noi produse și investițiile în producerea acestora.

[…]

(16) Câteva [sectoare ale economiei Uniunii] produc cantități mari de desene sau de modele industriale destinate unor produse care au adesea un ciclu de viață economică scurt, pentru care este avantajos să se obțină protecția fără a mai trece prin toate formalitățile de înregistrare și pentru care durata protecției nu este esențială. Pe de altă parte, există sectoare pentru care înregistrarea este avantajoasă prin gradul mai ridicat de certitudine

juridică pe care îl oferă, aceste sectoare solicitând protecția desenelor sau a modelelor industriale pe o durată mai lungă, corespunzătoare duratei de viață previzibile a produselor lor pe piață.

(17) Dată fiind situația menționată, sunt necesare două forme de protecție, respectiv una pe termen scurt, corespunzând desenului sau modelului industrial neînregistrat, respectiv una pe termen mai lung, corespunzând desenului sau modelului industrial înregistrat.

[…]

(21) Natura exclusivă a dreptului conferit de desenul sau modelul industrial comunitar înregistrat reflectă dorința de a-i asocia cel mai înalt grad de certitudine juridică posibil. În schimb, desenul sau modelul comunitar industrial neînregistrat nu trebuie să confere decât dreptul de a împiedica copierea. Prin urmare, protecția nu se poate extinde asupra unor produse cărora li se aplică desene sau modele rezultate la rândul lor din desene sau modele industriale concepute independent de către un al doilea autor. Dreptul în cauză trebuie să se extindă, de asemenea, asupra comerțului cu produse cărora li se aplică desene sau modele industriale contrafăcute.

[…]

(25) Pentru sectoarele economice care produc, pe perioade scurte de timp, un mare număr de desene sau de modele industriale cu ciclu de viață relativ scurt, dintre care numai un mic procent va fi comercializat în cele din urmă, este mai avantajos să se utilizeze desenul sau modelul comunitar industrial neînregistrat. […]”

4 Articolul 1 din acest regulament, intitulat „Desenul sau modelul comunitar”, prevede la alineatul (2) litera (a):

„Un desen sau model industrial comunitar este protejat:

(a) drept «desen sau model industrial comunitar neînregistrat», dacă este făcut public conform procedurilor prevăzute de prezentul regulament”.

5 Articolul 3 din regulamentul menționat, intitulat „Definiții”, prevede:

„În înțelesul prezentului regulament:

(a) «desen sau model industrial» înseamnă aspectul exterior al unui produs sau al unei părți a acestuia, care îi conferă [a se citi: «pe care i-l conferă»], în special, caracteristicile liniilor, contururilor, culorilor, formei, texturii și/sau ale materialelor și/sau ale ornamentației produsului în sine;

(b) «produs» înseamnă orice articol industrial sau artizanal, inclusiv, printre altele, piesele concepute spre a fi asamblate într-un produs complex, ambalaj, formă de prezentare, simboluri grafice și caractere tipografice, cu excepția programelor de calculator;

(c) «produs complex» înseamnă un produs compus din mai multe piese ce pot fi înlocuite astfel încât să permită dezasamblarea și reasamblarea produsului.”

6 Articolul 4 din același regulament, intitulat „Condiții de protecție”, prevede la alineatele (1) și (2):

„(1) Un desen sau un model industrial este protejat printr-un desen sau model industrial comunitar numai dacă are caracter individual și de noutate.

(2) Un desen sau un model industrial aplicat unui produs sau încorporat într-un produs care constituie o piesă a unui produs complex este considerat ca având un caracter individual și de noutate numai dacă:

(a) după încorporarea în produsul complex, piesa rămâne vizibilă la o utilizare normală a produsului și

(b) caracteristicile vizibile ale piesei îndeplinesc, fiecare în parte, condițiile de noutate și de caracter individual.”

7 Articolul 5 din Regulamentul nr. 6/2002, intitulat „Noutatea”, prevede la alineatul (1) litera (a):

„Se consideră că un desen sau model industrial reprezintă o noutate dacă niciun desen sau model identic nu a fost făcut public:

(a) în cazul unui desen sau model industrial comunitar neînregistrat, înainte de data la care desenul sau modelul pentru care se solicită protecție a fost făcut public pentru prima dată;

[…]”

8 Articolul 6 din acest regulament, intitulat „Caracterul individual”, prevede la alineatul (1) litera (a):

„Se consideră că un desen sau un model industrial are caracter individual dacă impresia globală pe care o produce asupra utilizatorului avizat diferă de impresia produsă asupra unui asemenea utilizator de orice alt desen sau model care a fost făcut public:

(a) în cazul unui desen sau model industrial comunitar neînregistrat, înainte de data la care desenul sau modelul pentru care se solicită protecție a fost făcut public pentru prima dată”.

9 Articolul 7 din regulamentul menționat, intitulat „Divulgare”, prevede la alineatul (1):

„În sensul aplicării dispozițiilor articolelor 5 și 6, se consideră că un desen sau un model industrial a fost divulgat publicului dacă a fost publicat ca urmare a înregistrării sau în alt mod sau a fost expus, utilizat în comerț sau făcut public în orice alt mod, înainte de data prevăzută la articolul 5 alineatul (1) litera (a) și la articolul 6 alineatul (1) litera (a) sau articolul 5 alineatul (1) litera (b) și la articolul 6 alineatul (1) litera (b), după caz, cu excepția situațiilor în care aceste acțiuni nu ar fi putut deveni cunoscute, în cursul normal al afacerilor, grupurilor specializate din sectorul în cauză care funcționează în [Uniune]. Cu toate acestea, nu se consideră divulgat publicului un desen sau un model care a fost divulgat numai unui terț, în condiții de confidențialitate explicite sau implicite.”

10 Articolul 11 din același regulament, intitulat „Durata protecției pentru desenul sau modelul industrial comunitar neînregistrat”, prevede:

„(1) Un desen sau un model industrial care îndeplinește condițiile enumerate în secțiunea 1 este protejat în calitate de desen sau model industrial comunitar neînregistrat pe parcursul unei

perioade de trei ani de la data la care desenul sau modelul a fost divulgat publicului pentru prima dată în cadrul [Uniunii].

(2) În sensul alineatului (1), se consideră că un desen sau un model industrial a fost divulgat publicului în cadrul [Uniunii] dacă a fost publicat, expus, utilizat în comerț sau făcut public în orice alt mod, în așa fel încât, în cursul normal al afacerilor, se poate presupune că acțiunea respectivă ar fi devenit cunoscută grupurilor specializate din sectorul în cauză care funcționează în [Uniune]. Cu toate acestea, nu se consideră divulgat publicului un desen sau un model care a fost divulgat numai unui terț, în condiții de confidențialitate explicite sau implicite."

11 Potrivit articolului 19 din Regulamentul nr. 6/2002, intitulat „Drepturi conferite de desenul sau modelul industrial comunitar":

„(1) Desenul sau modelul industrial comunitar înregistrat conferă titularului său dreptul exclusiv de a-l utiliza și interzice oricărui terț utilizarea acestuia fără consimțământul titularului. Prin utilizare, în înțelesul prezentei dispoziții, se înțelege, în special, fabricarea, ofertarea, introducerea pe piață, importul, exportul sau utilizarea propriu-zisă a unui produs în care a fost încorporat sau căruia i s-a aplicat desenul sau modelul în cauză, precum și depozitarea produsului respectiv în scopurile menționate anterior.

(2) Cu toate acestea, desenul sau modelul industrial comunitar neînregistrat nu conferă titularului său dreptul de a interzice actele menționate la alineatul (1) decât dacă utilizarea contestată rezultă din copierea desenului sau a modelului protejat.

Utilizarea contestată nu este considerată ca provenind din copierea desenului sau a modelului protejat dacă rezultă dintr-o muncă de creație independentă realizată de un autor despre care se poate afirma în mod justificat că nu cunoștea desenul sau modelul divulgat de titular.

[…]"

Litigiul principal și întrebările preliminare

12 Ferrari este un producător de automobile de curse și automobile sport cu sediul în Italia. Modelul său din gama de vârf FXX K, produs în serie foarte limitată, poate fi condus exclusiv în circuitele de curse automobilistice.

13 Ferrari a prezentat publicului modelul FXX K pentru prima dată într-un comunicat de presă din 2 decembrie 2014. Acest comunicat cuprindea următoarele două fotografii, care arată o vedere laterală și, respectiv, o vedere frontală a vehiculului:

14 Ferrari FXX K există în două versiuni, care diferă numai prin culoarea literei „V” de pe capotă. În cazul primei versiuni, acest „V” este de culoare neagră, cu excepția vârfului său orientat în jos, care are aceeași culoare ca și culoarea de bază a vehiculului în cauză. În cazul celei de a doua versiuni, litera „V” menționată este integral de culoare neagră.

15 Mansory Design, al cărei administrator este WH, este o întreprindere de personalizare de automobile din gama de vârf. Ambii sunt stabiliți în Germania. Începând din anul 2016, Mansory Design produce și comercializează ansambluri de accesorii de personalizare, numite „kituri de tuning”, destinate modificării aspectului exterior al Ferrari 488 GTB, un model destinat utilizării pe căile rutiere, produs în serie, disponibil din anul 2015, astfel încât să îl apropie de cel al Ferrari FXX K.

16 Mansory Design propune mai multe ansambluri destinate modificării aspectului exterior al Ferrari 488 GTB, printre care două versiuni de kit frontal care reflectă cele două versiuni ale Ferrari FXX K, în cazul primei versiuni litera „V” de pe capotă fiind de culoare neagră, cu excepția vârfului său orientat în jos, în timp ce, în cazul celei de a doua versiuni, aceasta este integral de culoare neagră. Transformarea completă a Ferrari 488 GTB implică înlocuirea unei mari părți a formei vizibile a caroseriei. În luna martie 2016, la Salonul internațional auto de la Geneva (Elveția), Mansory Design a prezentat un vehicul care fusese supus acestei transformări, sub denumirea Mansory Siracusa 4XX.

17 Ferrari apreciază că comercializarea acestor piese de către Mansory Design constituie o încălcare a drepturilor conferite de unu sau mai multe desene sau modele industriale comunitare neînregistrate, a căror titulară este.

18 Cu titlu principal, Ferrari a susținut că comercializarea kiturilor frontale constituie o încălcare a unui prim desen sau model industrial comunitar neînregistrat, a cărui titulară este, privind partea din modelul său FXX K compusă din elementul în formă de „V” de pe capotă, din elementul în formă de eleron care iese în afară în centrul acestui prim element și dispus pe lungime, și anume „strake”-ul, din spoilerul din față pe două niveluri integrat în bara de protecție și din puntea de legătură centrală verticală care unește spoilerul din față cu capota. Această parte ar fi percepută ca o entitate care definește „caracteristicile vizuale” specifice ale acestui vehicul și ar suscita totodată asocierea cu un avion sau cu o mașină de Formula 1. Potrivit Ferrari, acest desen sau model industrial comunitar neînregistrat a luat naștere odată cu publicarea comunicatului de presă din 2 decembrie 2014.

19 Cu titlu subsidiar, Ferrari a susținut că este titulara unui al doilea desen sau model industrial comunitar neînregistrat privind spoilerul din față pe două niveluri, care a luat naștere odată cu publicarea comunicatului de presă din 2 decembrie 2014 ori cel târziu odată cu publicarea, la 3 aprilie 2015, a unui film intitulat „Ferrari FXX K – The Making Of”, și care ar fi fost de asemenea contrafăcut prin comercializarea de către Mansory Design a kiturilor frontale.

20 Cu titlu încă mai subsidiar, Ferrari și-a întemeiat acțiunea pe un al treilea desen sau model industrial comunitar neînregistrat privind forma vizibilă a Ferrari FXX K în ansamblul său, astfel cum a fost dezvăluit într-o altă fotografie a vehiculului, dintr-o perspectivă în diagonală, care figura de asemenea în comunicatul de presă din 2 decembrie 2014.

21 Ferrari a invocat de asemenea, în ceea ce privește piesele oferite spre vânzare pe teritoriul Republicii Federale Germania, drepturi întemeiate pe protecția împotriva imitației în temeiul dreptului privind concurența neloială.

22 În primă instanță, Ferrari a solicitat, în aceste diferite temeiuri, încetarea, la nivelul întregii Uniuni Europene, a fabricării, a oferirii spre vânzare, a introducerii pe piață, a importului, a exportului, a utilizării sau a deținerii accesoriilor în litigiu și a introdus mai multe cereri accesorii, și anume furnizarea de documente contabile, retragerea și distrugerea produselor în discuție și acordarea unei despăgubiri financiare. Landgericht Düsseldorf (Tribunalul Regional din Düsseldorf, Germania) a respins în întregime aceste cereri.

23 Ferrari a declarat apel împotriva acestei decizii la Oberlandesgericht Düsseldorf (Tribunalul Regional Superior din Düsseldorf, Germania), susținând că cererile sale de încetare, precum și cererile sale privind retragerea de pe piață și distrugerea produselor în discuție, întrucât erau întemeiate pe drepturile conferite de desenele sau modelele industriale comunitare invocate, nu mai aveau obiect, ca urmare a expirării, la 3 decembrie 2017, a drepturilor în discuție. În schimb, Ferrari a menținut printre altele cererile prin care se urmărea repararea prejudiciului său.

24 Instanța de apel a respins cererile Ferrari, considerând neîntemeiate solicitările acesteia formulate în temeiul desenelor sau modelelor industriale comunitare neînregistrate menționate. Potrivit acestei instanțe, primul desen sau model industrial comunitar revendicat, referitor la partea din Ferrari FXX K descrisă la punctul 18 din prezenta hotărâre, nu a existat niciodată, dat fiind că Ferrari nu a demonstrat că era îndeplinită cerința minimă privind o anumită autonomie și un anumit caracter complet în ceea ce privește forma. Al doilea desen sau model industrial comunitar revendicat de Ferrari, privind aspectul exterior al spoilerului din față pe două niveluri, ar fi de asemenea lipsit de realitate, pentru motivul că nu îndeplinește nici condiția privind caracterul complet al formei. În ceea ce privește al treilea desen sau model industrial revendicat, referitor la forma vizibilă a Ferrari FXX K în ansamblul său, acesta ar exista efectiv, dar nu ar fi fost contrafăcut de Mansory Design.

25 Ferrari a formulat, așadar, recurs la Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție, Germania). Instanța menționată, care a admis recursul respectiv, apreciază că soluționarea acestuia din urmă depinde de interpretarea Regulamentului nr. 6/2002, în special de identificarea condițiilor în care aspectul exterior al unei părți a produsului, în speță cel invocat de Ferrari cu privire la o parte din modelul FXX K, poate, în conformitate cu acest regulament, să beneficieze de protecție ca desen sau model industrial comunitar neînregistrat.

26 În acest cadru, instanța de trimitere ridică, pe de o parte, problema dacă divulgarea către public, în sensul articolului 11 alineatul (2) din Regulamentul nr. 6/2002, a imaginii unui produs în ansamblul său este echivalentă cu divulgarea desenelor sau modelelor industriale ale părților acestui produs.

27 Presupunând că aceasta este situația, ea urmărește să afle, pe de altă parte, dacă aspectul exterior al unei părți a produsului, pentru a putea constitui un desen sau model industrial de sine stătător, distinct de cel al acestui produs, trebuie să prezinte, astfel cum a considerat instanța de apel, o anumită autonomie și un anumit caracter complet în ceea ce privește forma sa, care permit să se constate că aspectul exterior al acestei părți nu dispare complet în cel al produsului în discuție, ci prezintă, dimpotrivă, o impresie globală autonomă în raport cu forma ansamblului acestuia.

28 În aceste condiții, Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție) a decis să suspende judecata și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Prin divulgarea către public a unei imagini generale a unui produs în conformitate cu articolul 11 alineatul (1) și alineatul (2) prima teză din Regulamentul nr. 6/2002 pot lua naștere desene sau modele industriale comunitare neînregistrate în legătură cu piese ale produsului?

2) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare:

Ce criteriu juridic trebuie să fie utilizat în cadrul examinării caracterului individual prevăzut la articolul 4 alineatul (2) litera (b) și la articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 în evaluarea impresiei globale în cazul unei piese care – astfel cum este, de exemplu, o parte a unei caroserii de autovehicul – este încorporată într-un produs complex? În special, se poate lua în considerare împrejurarea că, în percepția utilizatorului avizat, aspectul exterior al piesei nu dispare complet în aspectul exterior al produsului complex, ci forma acesteia prezintă o anumită autonomie și un caracter complet, care permite să se constate o impresie estetică globală independentă de forma ansamblului?”

Cu privire la întrebările preliminare

29 Prin intermediul celor două întrebări, care se impune să fie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul nr. 6/2002 trebuie să fie interpretat în sensul că divulgarea către public a imaginilor unui produs, precum publicarea de fotografii ale unui automobil, poate determina divulgarea către public a unui desen sau model industrial al unei părți sau al unei piese a acestui produs și, în cazul unui răspuns afirmativ, în ce măsură aspectul exterior al unei părți a produsului, în sensul articolului 3 litera (a) din regulamentul amintit, sau al unei piese a unui produs complex, în sensul articolului 3 litera (c) și al articolului 4 alineatul (2) din regulamentul menționat, trebuie să fie autonom în raport cu produsul în ansamblul său pentru a se putea examina dacă acest aspect exterior are caracter individual, în sensul articolului 6 alineatul (1) din același regulament.

30 Trebuie amintit, cu titlu introductiv, că, în conformitate cu articolul 3 litera (a) din Regulamentul nr. 6/2002, un desen sau model industrial este definit ca fiind „aspectul exterior al unui produs sau al unei părți a acestuia, care îi conferă [a se citi: «pe care i-l conferă»], în special, caracteristicile liniilor, contururilor, culorilor, formei, texturii și/sau ale materialelor și/sau ale ornamentației produsului în sine”. În consecință, în cadrul sistemului prevăzut de Regulamentul nr. 6/2002, aspectul exterior constituie elementul determinant al unui desen sau model industrial (Hotărârea

din 21 septembrie 2017, Easy Sanitary Solutions și EUIPO/Group Nivelles, C-361/15 P și C-405/15 P, EU:C:2017:720, punctul 62, precum și Hotărârea din 8 martie 2018, DOCERAM, C-395/16, EU:C:2018:172, punctul 25).

31 În ceea ce privește obiectivul Regulamentului nr. 6/2002, trebuie arătat că, potrivit considerentelor (6) și (7), acesta instituie o protecție a desenelor sau modelelor industriale pentru un teritoriu unic care cuprinde toate statele membre, o protecție sporită a esteticii industriale având în special ca efect favorizarea inovării și a dezvoltării de noi produse și a investițiilor în producția acestora De asemenea, Curtea a precizat deja că obiectivul acestui regulament constă în asigurarea unei protecții eficiente a desenelor sau modelelor industriale comunitare (Hotărârea din 27 septembrie 2017, Nintendo, C-24/16 și C-25/16, EU:C:2017:724, punctul 73 și jurisprudența citată).

32 Pe de altă parte, din considerentele (16) și (25) ale Regulamentului nr. 6/2002 reiese că, prin instituirea sistemului desenului sau modelului industrial comunitar neînregistrat, legiuitorul Uniunii a intenționat, pentru a favoriza inovația, să protejeze desenele sau modelele industriale aplicate sau încorporate în produse care au un ciclu de viață economică scurt și pentru care autorii lor doresc să obțină o protecție rapidă și eficientă fără a trebui să se supună unor formalități de înregistrare și pentru care durata protecției joacă un rol secundar.

33 Condițiile materiale necesare pentru nașterea protecției unui desen sau model industrial comunitar, indiferent dacă acesta este înregistrat sau neînregistrat, și anume noutatea și caracterul individual, în sensul articolelor 4-6 din Regulamentul nr. 6/2002, sunt aceleași atât pentru produse, cât și pentru părțile unui produs. Cu toate acestea, în ceea ce privește protecția aspectului exterior al unei piese a unui produs complex, este necesar să se țină seama de cerințele prevăzute la articolul 4 alineatul (2) din acest regulament.

34 În speță, revine instanței de trimitere sarcina de a stabili dacă elementele caroseriei automobilului în discuție în litigiul principal constituie „părți ale unui produs”, în sensul articolului 3 litera (a) din Regulamentul nr. 6/2002, sau „piese ale unui produs complex”, în sensul articolului 3 litera (c) și al articolului 4 alineatul (2) din acest regulament. În aceste condiții, revine Curții sarcina să furnizeze instanței respective orice indicație utilă în vederea soluționării litigiului cu care este sesizată (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 4 iulie 2019, Tronex, C-624/17, EU:C:2019:564, punctul 25, precum și jurisprudența citată).

35 Instanța de trimitere ridică, printre altele, problema dacă divulgarea către public, în sensul articolului 11 alineatul (2) din Regulamentul nr. 6/2002, a imaginii unui produs în ansamblul său este echivalentă cu divulgarea desenelor sau modelelor industriale ale părților acestui produs.

36 În această privință, este necesar să se observe că, în conformitate cu articolul 1 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 6/2002, în măsura în care condițiile materiale de obținere a protecției sunt îndeplinite, condiția de formă pentru nașterea unui desen sau model industrial comunitar neînregistrat este o divulgare către public potrivit modalităților prevăzute la articolul 11 alineatul (2) din acest regulament. În conformitate cu această din urmă dispoziție, se consideră că un desen sau un model industrial a fost divulgat publicului în cadrul Uniunii „dacă a fost publicat, expus, utilizat în comerț sau făcut public în orice alt mod, în așa fel încât, în cursul normal al afacerilor, se poate presupune că acțiunea respectivă ar fi devenit cunoscută grupurilor specializate din sectorul în cauză care funcționează în [Uniune]”.

37 După cum reiese din această dispoziție, desenul sau modelul industrial comunitar neînregistrat se naște de la data la care este divulgat publicului pentru prima dată în cadrul Uniunii. Astfel, potrivit acestei dispoziții, un desen sau model industrial este „divulgat” atunci când este făcut public prin acțiuni care, în cursul normal al afacerilor, „se poate presupune că [au] devenit cunoscut[e] grupurilor specializate” din sectorul în cauză care funcționează în Uniune. Acest criteriu poate fi îndeplinit în cazul în care comercianților care își desfășoară activitatea în acest sector le-au fost distribuite imagini ale desenului sau modelului industrial în discuție (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 februarie 2014, H. Gautzsch Großhandel, C-479/12, EU:C:2014:75, punctul 30).

38 Prin urmare, după cum a arătat domnul avocat general la punctul 64 din concluzii, pentru ca divulgarea către public a desenului sau modelului industrial al unui produs luat în considerare în ansamblu să determine divulgarea desenului sau modelului industrial al unei părți a acestui produs, este indispensabil ca aspectul exterior al părții respective să poată fi identificat în mod clar în această divulgare. Astfel, în caz contrar, în ceea ce privește partea în cauză a produsului, grupurile specializate nu pot în mod rezonabil să ia cunoștință de aceasta, așa cum prevede articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul nr. 6/2002.

39 În această privință, Curtea a arătat deja, în ceea ce privește desenele sau modelele industriale comunitare înregistrate, că sistemul comunitar al desenelor sau modelelor industriale care decurge din Regulamentul nr. 6/2002 impune ca reprezentarea unui desen sau model industrial să permită identificarea în mod clar a acestuia, pentru ca operatorii economici să beneficieze de informații pertinente privind drepturile terților (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 iulie 2018, Mast-Jägermeister/EUIPO, C-217/17 P, EU:C:2018:534, punctele 54, 55 și 60). Aceste considerații sunt pertinente și în ceea ce privește desenele sau modelele industriale comunitare neînregistrate, întrucât concurenții actuali și potențiali ai autorului sau ai utilizatorului desenului sau modelului industrial în discuție au, și în acest caz, nevoie de informații clare și precise.

40 În aceste condiții, cerința privind capacitatea de a identifica obiectul protecției, care contribuie la un anumit nivel de securitate juridică în cadrul regimului de protecție a desenelor sau modelelor industriale comunitare neînregistrate, nu implică o obligație a autorilor de a divulga în mod distinct fiecare dintre părțile produselor lor pentru care doresc să beneficieze de o protecție a desenului sau modelului industrial comunitar neînregistrat. Astfel cum a observat domnul avocat general la punctul 70 din concluzii, o asemenea obligație ar fi contrară obiectivului simplității și rapidității care, după cum a arătat Curtea, a justificat instituirea desenului sau modelului industrial comunitar neînregistrat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 iunie 2014, Karen Millen Fashions, C-345/13, EU:C:2014:2013, punctul 42).

41 În plus, așa cum a arătat domnul avocat general la punctul 76 din concluzii, a impune autorilor o obligație de divulgare distinctă a desenului sau modelului industrial al unei părți a produsului, în numele securității juridice a terților, ar însemna să nu se respecte echilibrul urmărit de legiuitorul Uniunii în cadrul sistemului de protecție a desenelor sau modelelor industriale comunitare neînregistrate, care implică, prin natura sa, o reducere a nivelului acestei securități în raport cu cea care rezultă din desenele sau modelele industriale comunitare înregistrate.

42 În această privință, trebuie amintit că nivelul de protecție de care beneficiază titularul unui desen sau model industrial comunitar neînregistrat este de asemenea redus. Pe de o parte, în temeiul articolului 19 alineatul (2) din Regulamentul nr. 6/2002, titularul este protejat numai împotriva copierii desenului sau modelului său industrial comunitar neînregistrat. Pe de altă parte, durata

protecției oferite titularilor de desene sau modele industriale comunitare neînregistrate este limitată la trei ani de la prima divulgare către public, în temeiul articolului 11 alineatul (1) din acest regulament.

43 În această perspectivă, întrucât legiuitorul Uniunii nu a exprimat o voință diferită, articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul nr. 6/2002 trebuie să fie interpretat în sensul că nu impune autorilor o obligație de divulgare distinctă a fiecăreia dintre părțile produselor lor pentru care doresc să beneficieze de o protecție a desenului sau modelului industrial comunitar neînregistrat.

44 Cu toate acestea, criteriul luării la cunoștință de către grupurile specializate a acțiunilor care constituie divulgare presupune ca desenul sau modelul industrial al părții sau al piesei produsului să poată fi identificat în mod clar. Atunci când, precum în speță, actul de divulgare constă în publicarea unor imagini ale unui produs, caracteristicile părții sau ale piesei acestui produs pentru care se revendică desenul sau modelul industrial în discuție trebuie, prin urmare, să fie clar vizibile.

45 În această privință, trebuie amintit că, după cum a statuat deja Curtea cu privire la expresia „orice alt desen sau model” care figurează la articolul 6 din Regulamentul nr. 6/2002, se impune, pentru a se aprecia caracterul individual al desenului sau modelului industrial revendicat, ca acesta să poată fi comparat în raport cu unul sau cu mai multe desene sau modele industriale concrete, individualizate, determinate și identificate din ansamblul desenelor sau modelelor industriale divulgate anterior publicului (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 iunie 2014, Karen Millen Fashions, C-345/13, EU:C:2014:2013, punctul 25). În acest scop, este esențial să se dispună de o imagine care să permită vizualizarea de o manieră precisă și certă a acestui desen sau model industrial revendicat.

46 Compararea impresiei globale produse de desene sau modele industriale în conflict trebuie să fie efectuată în raport cu ansamblul aspectului exterior al fiecăruia dintre aceste desene sau modele industriale. În această privință, Curtea a statuat că articolul 6 din Regulamentul nr. 6/2002 trebuie interpretat în sensul că, pentru a se putea considera că un desen sau model industrial prezintă caracter individual, impresia globală pe care acest desen sau model industrial o produce asupra utilizatorului avizat trebuie să fie diferită nu de cea produsă asupra unui asemenea utilizator de o combinație de caracteristici izolate ale mai multor desene sau modele industriale anterioare, ci de cea produsă de unu sau mai multe desene sau modele industriale anterioare, privite individual (Hotărârea din 19 iunie 2014, Karen Millen Fashions, C-345/13, EU:C:2014:2013, punctul 35).

47 Rezultă că, așa cum a arătat domnul avocat general la punctul 104 din concluzii, noțiunea de „caracter individual”, în sensul articolului 6 din Regulamentul nr. 6/2002, nu reglementează raporturile dintre desenul sau modelul industrial al unui produs și desenele sau modelele industriale ale părților care îl compun, ci raportul dintre aceste desene sau modele industriale și alte desene sau modele industriale anterioare.

48 Pentru a se aprecia acest caracter individual în raport cu impresia globală produsă asupra utilizatorului avizat de aspectul exterior al desenului sau modelului industrial revendicat, este necesar să se pornească de la însăși definiția noțiunii de „desen sau model industrial”, astfel cum este prevăzută la articolul 3 litera (a) din Regulamentul nr. 6/2002, ținând seama în special de caracteristicile liniilor, contururilor, culorilor, formei, texturii și/sau ale materialelor.

49 În lipsa unei definiții a expresiei „o parte a unui produs” în Regulamentul nr. 6/2002, aceasta trebuie înțeleasă în conformitate cu sensul său obișnuit în limbajul curent (a se vedea prin analogie Hotărârea din 20 decembrie 2017, Acacia și D'Amato, C-397/16 și C-435/16, EU:C:2017:992, punctul 64, precum și jurisprudența citată). După cum a arătat domnul avocat general la punctul 107 din concluzii, este vorba despre o secțiune a „totului” reprezentat de produs. Pentru ca aspectul exterior al acestei secțiuni să fie susceptibil de protecție ca desen sau model industrial comunitar, secțiunea trebuie, prin definiție, să fie vizibilă. Situația este aceeași, așa cum reiese din modul de redactare a articolului 4 alineatul (2) din acest regulament, atunci când desenul sau modelul industrial revendicat constă într-o piesă a unui produs complex.

50 Rezultă că, pentru a permite aprecierea condițiilor de obținere a protecției ca desen sau model industrial comunitar, partea unui produs sau piesa unui produs complex în discuție trebuie să fie vizibilă și delimitată prin caracteristici care constituie aspectul său exterior special, și anume prin linii, contururi, culori, forme sau chiar printr-o textură specială. Aceasta presupune ca aspectul exterior al părții respective a unui produs sau al piesei respective a unui produs complex să fie capabil, prin el însuși, să producă o impresie globală și să nu poată dispărea complet în produsul în ansamblu.

51 În consecință, în cauza principală, revine instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă caracteristicile desenelor sau modelelor industriale revendicate de Ferrari pentru părțile care compun caroseria automobilului în cauză îndeplinesc condițiile, menționate mai sus, de obținere a protecției ca desen sau model industrial comunitar neînregistrat.

52 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la întrebările adresate că articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul nr. 6/2002 trebuie să fie interpretat în sensul că divulgarea către public a imaginilor unui produs, precum publicarea de fotografii ale unui automobil, determină divulgarea către public a unui desen sau model industrial al unei părți a acestui produs, în sensul articolului 3 litera (a) din regulamentul amintit, sau al unei piese a produsului menționat, ca produs complex, în sensul articolului 3 litera (c) și al articolului 4 alineatul (2) din regulamentul menționat, cu condiția ca aspectul exterior al părții sau al piesei respective să poată fi identificat în mod clar în cadrul acestei divulgări. Pentru a se putea examina dacă acest aspect exterior îndeplinește condiția privind caracterul individual prevăzut la articolul 6 alineatul (1) din același regulament, este necesar ca partea sau piesa în discuție să constituie o secțiune vizibilă a produsului sau a produsului complex, bine delimitată prin linii, contururi, culori, forme sau printr-o textură specială.

Cu privire la cheltuielile de judecată

53 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

Articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele sau modelele industriale comunitare trebuie să fie interpretat în sensul că divulgarea către public a imaginilor unui produs, precum publicarea de fotografii ale unui automobil, determină divulgarea către public a unui desen sau model industrial al unei părți a acestui produs, în sensul articolului 3 litera (a) din regulamentul amintit, sau al unei piese a produsului menționat, ca produs complex, în sensul articolului 3 litera (c) și al articolului 4 alineatul (2) din regulamentul menționat, cu condiția ca aspectul exterior al părții sau al piesei respective să poată fi identificat în mod clar în cadrul acestei divulgări.

Pentru a se putea examina dacă acest aspect exterior îndeplinește condiția privind caracterul individual prevăzut la articolul 6 alineatul (1) din același regulament, este necesar ca partea sau piesa în discuție să constituie o secțiune vizibilă a produsului sau a produsului complex, bine delimitată prin linii, contururi, culori, forme sau printr-o textură specială.

Semnături